

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/225/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114232990
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1114232990.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej v právnej veci žalobcu: A. P. W. E., narodený dňa X.X.XXXX, štátna príslušnosť K., pôvodne v útvare V., zastúpený JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, Žilina, Mariánske nám. č. 31, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. októbra 2016, č.k. 8 C 214/2014-66, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. októbra 2016, č.k. 8 C 214/2014-66, vo výroku, ktorým žalobu zamietol, **p o t v r d z u j e**.
- II. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 11. októbra 2016, č.k. 8 C 214/2014-66, vo výroku, ktorým žalovanému nepriznal náhradu trov konania mení tak, že žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov konania.
- III. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania **v rozsahu 100 %**.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 11.10.2016, č.k. 8 C 214/2014-66 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- € spôsobenej pri výkone verejnej moci, ako aj náhrady trov konania. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, ods. 2, § 6 ods. 1, ods. 2, a ods. 3, § 7, § 17 ods. 2, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) a vecne tým, že vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca pricestoval na územie Slovenskej republiky z Nemeckej spolkovej republiky, kam pricestoval dňa 17.5.2013 z K., a to z dôvodu, že na území Slovenskej republiky žije jeho otec, s ktorým má blízky vzťah. Žalobca sa na území Slovenskej republiky doposiaľ zdržiaval nelegálne. Rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava zo dňa 8.11.2013, č. PPZ-HCP-BA6-XXX-XXX/XXXX-AV-SAN, bol žalobca zaistený na účel výkonu jeho prevozu na územie Nemeckej spolkovej republiky podľa Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18.2.2003. Dĺžka doby zaistenia žalobcu, ktorý bol zároveň umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov V. dňa 8.11.2013, bola týmto rozhodnutím o zaistení stanovená až do 9.1.2014. Žalobca podal voči tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 22.11.2013, sp.zn. 12 Sp 9/2013-33, ktorý zrušil rozhodnutie o zaistení a vec vrátil na ďalšie konanie, keďže stanovenie dĺžky lehoty zaistenia bolo síce v súlade so zákonom č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, avšak bolo potrebné sa zaoberať dĺžkou lehoty zaistenia v spojení so zákonným dôvodom, pre ktorý došlo k zaisteniu žalobcu (§ 88 ods. 1, bod 1,

písm. d/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), a teda dĺžka bola neprimeraná vzhľadom na účel, pre ktorý bol žalobca zaistený, a to na výkon jeho prevozu na územie Nemecka. Ďalším dôvodom zrušenia bola absencia odôvodnenia dĺžky zaistenia, ale aj potreby samotného zaistenia. Krajský súd v Bratislave ďalej vo svojom rozhodnutí uviedol, že námietku žalobcu o tom, že rozhodnutie žalovaného je v rozpore s právom žalobcu na rešpektovanie rodinného a súkromného života v zmysle čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súd považuje za nedôvodnú. Uviedol, že k zaisteniu žalobcu došlo za účelom uskutočnenia vykonania prevozu žalobcu na územie Nemeckej spolkové republiky, zahájeného Migračným úradom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súlade s príslušnými právnymi predpismi a medzinárodnými dohovormi (Nariadením Rady (ES) č. 1560/2003), potom čo Nemecká spolková republika súhlasila s prevzatím a odovzdaním žalobcu na svoje územie. Podľa Krajského súdu v Bratislave nie je možné, aby právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života v zmysle čl. 8 ods. 2 Dohovoru bolo nadriadené zákonnej možnosti zaistenia osoby za účelom výkonu jej prevozu na územie iného členského štátu EÚ, zodpovednému za posúdenie žiadosti o azyl v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003, ak tento štát súhlasil s prevzatím cudzinca na svoje územie. Podľa žalobcu rozhodnutím o zaistení malo byť zasiahnuté do jeho ústavne garantovaného práva na osobnú slobodu a len samotné konštatovanie porušenia práva za žiadnych okolností nie je dostatočným zadostučinením v porovnaní s ujmom spôsobenou nezákonným rozhodnutím. V dôsledku pozbavenia osobnej slobody a nepriaznivých následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote a ktoré môžu mať v budúcnosti vplyv na jeho spoločenské uplatnenie, žiadal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- € a trovy konania vo výške 907,37 €. Žalovaný navrhol žalobu žalobcu zamietnuť v celom rozsahu z dôvodov, že Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.11.2013, sp.zn. 12 Sp 9/2013-33, nezistil takú vadu, ktorá by mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a už vôbec nezistil nezákonnosť postupu správneho orgánu. Rovnako mal za to, že neexistuje príčinná súvislosť v predmetnom spore medzi škodou, resp. nemajetkovou ujmom a nezákonným rozhodnutím. Podľa žalovaného by mal žalobca dostatočne preukázať, že u neho došlo k zníženiu jeho dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere a až následne možno výnimočne fyzickej osobe subsidiárne priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zároveň namietal výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo vzťahu k nej poukázal na jej zákonný limit v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. 1.2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím ako zodpovednosti objektívnej, je súčasné, t.j. kumulatívne, splnenie troch podmienok a to: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, resp. existencia nemajetkovej ujmy, a 3. príčinná súvislosť medzi škodou, resp. nemajetkovou ujmom a nezákonným rozhodnutím. Podľa súdu prvej inštancie z opisu skutkových tvrdení žalobcu v žalobe, ako aj z písomných vyjadrení, je zrejmé, že žalobca odvodzoval vznik nemajetkovej ujmy od vydania rozhodnutia o zaistení zo dňa 8.11.2013, č. PPZ-HCP-A ktoré považoval za nezákonné, keďže po podaní opravného prostriedku bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2013, sp.zn. 12 Sp 9/2013-33, z dôvodu, že je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov a na žalobcovi vykonané. V dôsledku rozhodnutia o zaistení bol žalobca pozbavený osobnej slobody od 8.11.2013 do 21.11.2013, t.j. 9 dní, táto skutočnosť medzi stranami sporu nebola sporná. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nepreukázal existenciu už prvého predpokladu zodpovednosti žalovaného za škodu, a to existenciu nezákonného rozhodnutia. Podľa súdu nebol naplnený základný zákonný predpoklad s poukazom na § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže rozhodnutie o zaistení zo dňa 8.11.2013, č. PPZ-HCP-A nie je možné považovať za rozhodnutie nezákonné v zmysle skutkovej podstaty vymedzenej § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. V zmysle predmetného ustanovenia zákona musí ísť výlučne o právoplatné rozhodnutie v danej veci, čo však nie je možné konštatovať vo vzťahu k rozhodnutiu, na ktoré odkazuje žalobca. Rozhodnutie o zaistení zo dňa 8.11.2013, č. PPZ-HCP-A bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2013, sp.zn. 12 Sp 9/2013-33, z čoho vyplýva, že bolo zrušené v dôsledku podania riadneho opravného prostriedku v rámci riadneho opravného procesu, to znamená, že išlo o rozhodnutie, ktoré nenadobudlo právoplatnosť. Uplatnenie škody žalobcom by bolo dôvodné iba v prípade, ak by mu táto škoda vznikla v súvislosti s konkrétnym právoplatným rozhodnutím, ktoré bolo zrušené v rámci mimoriadneho opravného procesu. Iba v takomto prípade môžeme hovoriť o nezákonnom rozhodnutí, nie však v prípade zrušenia rozhodnutia v rámci riadneho opravného procesu, keďže takéto rozhodnutie nemá charakter nezákonného rozhodnutia. Ak by sa súd stotožnil s argumentáciou žalobcu vo vzťahu k výkladu § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., musel by konštatovať, že akýkoľvek riadny opravný proces stratil svoj zmysel. Podľa názoru súdu vykonateľnosť nemá vplyv na zákonnosť, resp. nezákonnosť, rozhodnutia. Pokiaľ išlo o ďalšie z

predpokladov zodpovednosti za škodu, a to existenciu nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi nemajetkovou ujmom a nezákonným rozhodnutím, dospel súd k záveru, že nie je potrebné sa nimi zaoberať, keďže už nebol naplnený prvý zákonný predpoklad. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobca v konaní nespĺnil podmienku preukázania všetkých predpokladov na vyvodenie zodpovednosti žalovaného podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keď nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, t.j. súčasné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok a posúdil jeho nárok ako nedôvodný. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil tak, že pokiaľ žalovaný bol v konaní úspešný a podľa § 255 ods. 1 C.s.p. by mal nárok na náhradu trov konania, v konaní mu však žiadne nevznikli, preto mu ich náhradu nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v celom jeho rozsahu, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Nestotožnil sa s argumentáciou súdu prvej inštancie o neexistencii nezákonného rozhodnutia ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu za škodu, keď rozhodnutie, ktorým mala byť žalobcovi spôsobená škoda, bolo zrušené v dôsledku podania riadneho opravného prostriedku, takže nenadobudlo právoplatnosť. Podľa argumentácie súdu prvej inštancie len právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené v rámci mimoriadneho opravného procesu, by mohlo byť dôvodom pre vznik škody. Odvolateľ poukázal na ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Zároveň poukázal na ustanovenie § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov účinného v čase vydania rozhodnutia o zaistení žalobcu, podľa ktorého štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov. Policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o 12 mesiacov, ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon jeho administratívneho vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespôlupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl, rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Lehota zaistenia začína plynúť dňom vykonateľnosti rozhodnutia o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny. Poukázal aj na ustanovenie § 7 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody, má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Odvolateľ uviedol, že rozhodnutie o jeho zaistení bolo vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť (§ 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.) a bolo na ňom vykonané. Vytýkal súdu prvej inštancie, že ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. nechal bez povšimnutia napriek tomu, že bolo uvedené v samotnej žalobe, z ktorého dôvodu je jeho rozhodnutie v rozpore so zákonom; súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Odvolateľ sa nestotožnil ani s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého vykonateľnosť nemá vplyv na zákonosť resp. nezákonnosť rozhodnutia. Podľa odvolateľa boli v prejednávanom prípade splnené všetky podmienky pre splnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to existencia nezákonného rozhodnutia - rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Bratislava č. PPZ-HCP-AXXX/XXXX-AV-B. zo dňa 8.11.2013, ktoré bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 12 Sp 9/2013 zo dňa 22.11.2013, vznik ujmy - nezákonné pozbavenie žalobcu osobnej slobody v trvaní 9 dní, pričom z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva Emin vs. Holandsko vyplýva, že nezákonné pozbavenie osobnej slobody zakladá priamy nárok na odškodnenie a príčinná súvislosť - bez vydania nezákonného rozhodnutia by žalobca nebol pozbavený osobnej slobody. Odvolateľ poukázal aj na čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 5 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj na rozhodnutie tunajšieho súdu sp.zn. 5 Co 386/2015 zo dňa 13.12.2016 v obdobnej veci. Odvolaciemu súdu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a vyhovieť žalobe žalobcu v celom rozsahu.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Odvolanie považoval za nedôvodné, keďže súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s vykonanými dôkazmi a správne zhodnotil skutkový stav. Uviedol, že sa naďalej pridrižiava svojich doterajších tvrdení. Pokiaľ ide o rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 5 Co 386/2015, poukázal na to, že súdy nie sú viazané rozhodnutiami v iných veciach a každú vec je potrebné posúdiť vzhľadom na okolnosti a následne rozhodnúť podľa vykonaného dokazovania. V dotknutom rozhodnutí žalobca podal žiadosť o azyl a súd mal za to, že v takom prípade je zaistenie vylúčené. V prejednávanom prípade však konanie žalobcu o azyl bolo ukončené, preto ide o

skutkovo a právne odlišnú situáciu a dotknuté rozhodnutie nie je možné aplikovať na prejednávajúcu vec. Odvolaciemu súdu navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť.

4. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že súdy nie sú viazané rozhodnutiami v iných právnych veciach. Poukázal na to, že v rámci právnej istoty má strana sporu legitímne právo očakávať, že jeho spor sa rozhodne v súlade s rozhodovacou praxou súdov, čo predpokladá aj C.s.p. v čl. 1 ods. 2 základných princípov. Je preto možné predpokladať, že pokiaľ súd vyššej inštancie rozhodne v merite veci spôsobom, ktorý dostatočne odôvodní, je legitímne právo strany sporu očakávať, že súdy nižšej inštancie budú toto rozhodnutie akceptovať a rozhodovať v súlade s ním. K tvrdeniu žalovaného, že v prejednávanej veci ide o skutkovo odlišnú situáciu žalobca uviedol, že úlohou súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nie je rozhodovať o tom, za akých podmienok došlo k zrušeniu rozhodnutí, ktoré predpokladajú vznik škody. Tieto skutočnosti boli vyriešené už v konaní o preskúmaní zákonnosti predmetných rozhodnutí, na základe ktorých došlo k zrušeniu rozhodnutí správnych orgánov, ktoré predpokladajú vznik škody. Poukázal aj na to, že súd v konaní o náhradu škody nerozhoduje o správnosti postupu správneho orgánu pri zaistení. O tomto taktiež rozhodol súd v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutí tým, že ich zrušil pre nezákonnosť. K pojmu nezákonné rozhodnutie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 M Cdo 20/2009 z 30.5.2011, na ktorý poukazuje Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp.zn. IV. ÚS 159/2012. Tvrdenie žalovaného, že v prejednávanej veci ide o rozdielny skutkový stav, je preto irelevantné. Žalobca zotrval na tvrdení, že všetky zákonné podmienky nároku na náhradu škody odôvodnil v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolaní.

5. Žalovaný sa už k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal vec, súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 19. februára 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu upovedomené zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.).

7.1. Žalobca sa predmetným žalobným návrhom domáha náhrady škody podľa § 7 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže bol rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície PZ Bratislava č. PPZ-HCP-A zo dňa 8.11.2013 zaistený za účelom výkonu jeho prevozu do Nemeckej spolkovej republiky, ktoré rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 12 Sp 9/2013 zo dňa 22.11.2013.

7.2. Správne postupoval súd prvej inštancie, keď skúmal, či sú v prejednávanej veci kumulatívne splnené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím ako zodpovednosti objektívnej, a to: 1) existencia nezákonného rozhodnutia, 2) existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, resp. existencia nemajetkovej ujmy a 3) príčinná súvislosť medzi škodou, resp. nemajetkovou ujmov a nezákonným rozhodnutím, keď zavinenie je objektívnou kategóriou.

7.3. Spornou bola v prejednávanej veci už otázka existencie nezákonného rozhodnutia, keď súd prvej inštancie pri skúmaní existencie zákonných podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím konštatoval jeho absenciu. Tento záver súdu prvej inštancie namietal žalobca.

7.4. Podľa § 6 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu (1). Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa (2). Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom (3).

7.5. Z ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci môže byť daná len vo vzťahu k takej škode, ktorá bola spôsobená právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Výnimku z tohto pravidla upravuje ustanovenie § 6 ods. 3 zákona pre prípady, kedy škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť. V prejednávanom prípade došlo k zaisteniu žalobcu na základe rozhodnutia vydaného podľa § 88 ods. 1 písm. d/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení ku dňu zaistenia žalobcu) pre účely výkonu jeho prevozu na územie iného štátu. Podľa § 88 ods. 7 zákona č. 404/2011 Z.z. zaistený štátny príslušník tretej krajiny môže podať proti rozhodnutiu o zaistení a proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty zaistenia opravný prostriedok do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, a to orgánu, ktorý ho vydal. Orgán, ktorý rozhodnutie vydal, predloží opravný prostriedok do piatich pracovných dní príslušnému krajskému súdu spolu so spisovým materiálom, ktorý sa na vec vzťahuje, a s písomným vyjadrením k opravnému prostriedku. Podanie opravného prostriedku nemá odkladný účinok. Vzhľadom na skutočnosť, že podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení nemá odkladný účinok, rozhodnutie o zaistení bolo na žalobcoví vykonané bez ohľadu na jeho právoplatnosť.

7.6. Podľa § 7 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

7.7. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody má za to, že rozhodnutie o zaistení žalobcu má charakter rozhodnutia podľa § 7 zákona č. 514/2003 Z.z., keďže malo za následok iné pozbavenie osobnej slobody žalobcu, ktorý bol na jeho základe umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, teda sa nemohol voľne a slobodne pohybovať, mal stanovený presný denný režim, s nárokom na dve denné vychádzky v obmedzenom priestore, pričom bol povinný rešpektovať pokyny a príkazy policajta (§ 96 zákona č. 404/2011 Z.z.). Zároveň uvedené rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2013, č.k. 12 Sp 9/2013-33.

7.8. Podmienka zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, spočívajúca v existencii nezákonného rozhodnutia, tak bola podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanom prípade splnená.

8.1. Keďže sa súd prvej inštancie, vzhľadom na ním konštatovanú absenciu prvého predpokladu vzniku zodpovednosti štátu za škodu (absencia nezákonného rozhodnutia) už ďalšími podmienkami vzniku zodpovednosti nezaoberal, pristúpil k posúdeniu existencie nemajetkovej ujmy ako ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednosti štátu, odvolací súd. Z uvedeného dôvodu, postupujúc podľa § 382 C.s.p., vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k použitiu ustanovenia § 17 ods. 2, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca, reagujúc na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu práve v dôsledku pozbavenia osobnej slobody a jeho umiestnenia v zariadení, útvere určenom pre zaistenie cudzincov, nie je a nemôže byť dostatočným zadostučinením. Poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 12 Sp 9/2013 zo dňa 22.11.2013, podľa ktorého úkon, pre ktorý bol podľa správneho orgánu žalobca zaistený, mal operatívnu povahu a bol uskutočniteľný v čo najkratšej lehote. Rozhodnutie o zaistení navyše nebolo vo vzťahu k lehote zaistenia, ako aj k samotnému pozbaveniu osobnej slobody, náležite odôvodnené. Žalobca zdôraznil, že rešpektoval právne predpisy Slovenskej republiky, v čase zaistenia bol v azylovom konaní, ktoré prebiehalo až do 7.2.2014, v priebehu ktorého bol jeho pobyt na území Slovenskej republiky oprávnený. Zdržoval sa na určenej adrese, rešpektoval pokyny polície, ako aj Migračného úradu Slovenskej republiky v priebehu azylového konania. Žalobca viedol riadny život a rešpektoval všeobecne záväzné právne predpisy Slovenskej republiky. Svojmu prevozu sa nebránil. Na adrese, ktorú oznámil správnym orgánom, sa zdržiaval aj v čase, keď bol informovaný o tom, že ho na nej bude hľadať hliadka správneho orgánu. K ujme na právach žalobcu došlo v čase jeho oprávneného pobytu na území Slovenskej republiky, pričom pri bežnom postupe správnych orgánov by k jeho zaisteniu dôjsť nemohlo. V čase realizácie úkonov predchádzajúcich vydaniu rozhodnutia o zaistení mal správny orgán vedomosť o tom, že žalobca je právne zastúpený. Napriek tomu boli jednotlivé úkony správneho orgánu, ako aj vydanie samotného rozhodnutia, realizované v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu a napokon bol zaistený bez toho, aby bolo toto rozhodnutie právnenému zástupcovi žalobcu doručené. Vo vzťahu k ujme samotnej uviedol, že pozbavenie osobnej slobody jednotlivca predstavuje jeden z najhrubších zásahov do práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a dohovormi, ktoré majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Zaistenie zasiahlo do práva žalobcu na rešpektovanie jeho rodinného a súkromného života. Otec žalobcu v spornom období žil na území Slovenskej republiky. Výkonom rozhodnutia o zaistení tak bolo zasiahnuté tak do práva žalobcu, ako aj jeho otca. Situácia, ktoré vznikla

v dôsledku zaistenia žalobcu, bola stresujúca nielen pre žalobcu, ktorý bol bezdôvodne umiestnený v útvere určenom pre výkon zaistenia, ako aj pre jeho otca, ktorý mal z pochopiteľných dôvodov obavu o svojho syna. Medzi otcom a synom bol a je silný citový vzťah, do ktorého bolo uvedeným rozhodnutím zasiahnuté. Súčasne na strane žalobcu vznikla ujma v podobe samotného pobytu v Nemeckej spolkovej republike, ku ktorej nemal žiaden vzťah, neovládal nemecký jazyk a mal tak z tohto dôvodu ďalšie problémy v súvislosti s pobytom v Nemecku. Zaistením mu bolo znemožnené akékoľvek spoločenské uplatnenie. Na území Nemecka bolo jeho uplatnenie znemožnené z dôvodu absencie akýchkoľvek vzťahov a spoločenských väzieb a rečovej bariéry. S ohľadom na jeho zraniteľné postavenie cudzinca, ktorý sám nie je schopný sa účinne brániť, bol zaistený, nemohol realizovať svoju osobnú slobodu a nemal žiadnu právnu istotu v tom, ako s ním príslušné orgány budú nakladať, vzhľadom na jeho doterajší život, skutočnosť, že mal na území Slovenskej republiky otca, vo vzťahu ku ktorému mal a má právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života garantované článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, do ktorého bolo pozbavením jeho osobnej slobody zasiahnuté, vzhľadom na závažnosť dôsledkov, ktoré malo pozbavenie osobnej slobody v jeho súkromnom živote, považuje podanú žalobu za dôvodnú.

8.2. Žalovaný, reagujúc na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že zo znenia § 17 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je viazaná na konkrétnu osobu. To znamená, že uplatnenú ujmu by s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 3 uvedeného zákona mal žalobca aj preukázať, a to najmä svojou výpoveďou, keďže zaistenie, ako zásah do osobnej slobody, je viazané výlučne na osobu poškodenú. Žalobca doposiaľ nepreukázal konkrétne následky, ktoré malo rozhodnutie o zaistení vyvolať. Žalovaný ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava III. sp.zn. 21 C 53/2012 z 21.6.2013, potvrdený rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8 Co 565/2013 zo dňa 17.6.2014, v zmysle ktorého, cit: „navrhovateľ v konaní dostatočne spoľahlivo nepreukázal dôvodnosť uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy, keď náležite nepreukázal rozsah nepriaznivých následkov, ktoré mu mali, v súvislosti s nesprávnym úradným postupom, vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené, keď len odkaz na rozhodnutie ESLP automaticky tento nárok nezakladá.“ Žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8 Co 131/2015 zo dňa 28.3.2017, podľa ktorého cit.: „v súlade s § 132 O.s.p. dospel k správny skutkovým záverom, a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že v danej veci žalobca nepreukázal splnenie všetkých zákonných stanovených predpokladov pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, pričom na vec aplikoval zodpovedajúce ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, a svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe nevyhoveli, aj riadne odôvodnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania. Dospel pritom k správny záveru, že podanej žalobe nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca; ktorý v tomto smere nenavrhol žiadne dokazovanie; ničím nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia o jeho zaistení. Vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je totiž podmienený splnením všetkých predpokladov stanovených v ust. § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., a správny je v tejto súvislosti záver súdu prvej inštancie, že žalobcu v spore zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať (aspoň v základnom rozsahu) skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu vznikla nemajetková ujma, na ktorej reparáciu je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch.“ Námietku žalobcu, že súdu, s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obmedzením osobnej slobody, ani neprináleží skúmať existenciu konkrétnych následkov nezákonného rozhodnutia orgánu štátu, ktoré viedlo k obmedzeniu osobnej slobody, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, a dospel k záveru, cit: „Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti opakovane argumentuje, že už samotné obmedzenie osobnej slobody zakladá uplatnený nárok, je potrebné uviesť, že Dohovor, ani ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva; vrátane rozhodnutí odkazovaných žalobcom; v takomto prípade nevyklučuje, aby priznanie nemajetkovej ujmy bolo podmienené splnením určitých predpokladov, ktoré v danom prípade v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., v spojení s právnou úpravou civilného procesu, spočívajú v povinnosti aspoň v minimálnom rozsahu preukázať konkrétne následky, ktoré rozhodnutie o zaistení vyvolalo na strane poškodeného (žalobcu). Z uvedených dôvodov táto argumentácia žalobcu v podanom odvolaní nemôže obstáť.“ Podľa žalovaného súd vyššej inštancie v skutkovo aj právne zhodných prípadoch teda jasne skonštatoval, že len odkaz na rozhodnutie ESLP automaticky nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nezakladá a žalobca je povinný preukázať konkrétne následky, ktoré rozhodnutie o zaistení vyvolalo na strane poškodeného. Pokiaľ ide o rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp.zn.

5 Co 386/2015, žalovaný opätovne namietal, že sa nejedná o skutkovo zhodnú vec. Žalovaný zároveň poukázal na skutkovo a právne zhodné prípady vo veci vedomého nelegálneho vstupu cudzinca na územie Slovenskej republiky s použitím falošnej identifikačnej karty, jeho zaistenie, podanie žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. titulom jeho zaistenia, kedy boli žaloby v ôsmich prípadoch v celom rozsahu zamietnuté. Išlo o rozsudky Okresného súdu Bratislava I. č.k. 16 C 197/2013-104 zo dňa 30.3.2015, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 5 Co 329/2015-136 zo dňa 30.5.2017; č.k. 25 C 80/2015-88 zo dňa 28.10.2016, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 15 Co 26/2017-127 zo dňa 16.1.2019; č.k. 25 C 198/2013-78 zo dňa 24.11.2014, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 8 Co 131/2015 zo dňa 28.3.2017; č.k. 20 C 85/2013-146 zo dňa 16.10.2017, potvrdený Krajským súdom v Bratislave č.k. 5 Co 236/2018-191 zo dňa 16.10.2018; č.k. 18 C 202/2013-90 zo dňa 27.10.2016; č.k. 23 C 25/2014-97 zo dňa 13.10.2016; č.k. 19 C 219/2014-74 zo dňa 14.10.2016; č.k. 15 C 197/2013-264 zo dňa 3.5.2019. Žalovaný opätovne navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

9.1. Odvolací súd, oboznámiac sa s obsahom podaní žalobcu a žalovaného, ktorými reagovali na výzvu odvolacieho súdu podľa 382 C.s.p., zhodne s názorom žalovaného, dospel k záveru, že žalobca v spore nepreukázal splnenie druhého z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorým je existencia nemajetkovej ujmy. Keďže samotná existencia nezákonného rozhodnutia o zaistení nemá, bez ďalšieho, za následok vznik nároku na nemajetkovú ujmu, je i v tomto prípade potrebné vznik nemajetkovej ujmy preukázať. Existencia samotného nezákonného rozhodnutia, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad tohto rozhodnutia, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, automaticky tento nárok nezakladá. V konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena stranou sporu. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (II. ÚS 467/08) konštatoval, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky) nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Tie sú zakotvené práve v ustanovení § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom ich existenciu žalobca v konaní nepreukázal, keď nepreukázal dopad nezákonného rozhodnutia na jeho rodinný a spoločenský život, na jeho česť, vážnosť a dôstojnosť, prípadne na iné sféry života. Podľa názoru odvolacieho súdu nepostačujú tvrdenia právnej zástupkyne žalobcu o jeho nepriaznivom postavení, zásahu do jeho osobnostných práv pozbavením slobody, zásahu do súkromného života, spoločenského uplatnenia, jeho pocitoch (strach a nedôvera v pomoc štátnych orgánov), obsiahnuté v žalobe, odvolaní ako aj vyjadrení na výzvu odvolacieho súdu (§ 382 C.s.p.), keďže tieto neboli osvedčené ani len výpoveďou žalobcu, ako nositeľa dôkazného bremena, prípadne inými dôkazmi. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení nenavrhol žiadne dokazovanie, ničím nepreukázal existenciu ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v dôsledku nezákonného rozhodnutia o jeho zaistení.

9.2. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s odvolacou námietkou žalobcu, podľa ktorej nezákonné pozbavenie osobnej slobody zakladá priamy nárok na odškodnenie (odvolávajúc sa na rozhodnutie ESLP), keď aj právo na odškodnenie podlieha bližšej a precíznejšej právnej úprave zákona č. 514/2003 Z.z. a nemožno ho aplikovať paušálne; aj v takom prípade je potrebné preukázať vznik a existenciu nemajetkovej ujmy.

10. Záverom odvolací súd konštatuje, že obsah odvolania žalobcu vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá, nie je spôsobilý spochybniť vecnú správnosť napadnutého výroku predmetného rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v nich uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu, na ktorom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Napriek tomu, že v otázke existencie nezákonného rozhodnutia odvolací súd dospel k inému záveru ako súd prvej inštancie, vzhľadom na nesplnenie ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednosti štátu (nepreukázanie existencie nemajetkovej ujmy), odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p., potvrdil.

11. Odvolateľ napadol odvolaním aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania. Odvolací súd výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalovanému náhradu trov konania zmenil tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, keďže súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 262 ods. 1 C.s.p. Podľa uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne najprv o nároku na

náhradu trov konania a až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodne o výške náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento nepriznal žalovanému plnú náhradu trov konania, tak nebol v súlade s uvedenou právnou úpravou. Žalovaný bol v konaní pred súdom prvej inštancie úspešný v celom rozsahu, žiadne trovy mu však nevznikli, odvolanie proti výroku o trovách konania nepodal, preto odvolací súd rozhodol tak, žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

12. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. I, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, preto má aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

13. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).